

Posudek vedoucího diplomové práce

Student/ka:	Bc. Josef Sučík
Název práce:	Srovnání politické transformace v Polsku a Maďarsku.
Vedoucí:	PhDr. Josef Straceny
Oponent¹:	

Předložení diplomová práce Bc. Josef Sučíka s názvem Srovnání politické transformace v Polsku a Maďarsku je napsána na 58 stranách textu, doplněna Seznamem použitých zkratk (1 s.) /pozn. Měl by být v práci zařazen za Závěr/, Seznamem odborné literatury (6 s.) a Příloh (7 s.). Práce má ucelenou logickou strukturu, skládá se z : Úvodu (2 s.), kap. 1 Tranzitologie (5 s.), kap. 2 Sovětský svaz (2 s.), kap. 3 PLR (19 s.), kap. 4 MLR (12 s.). kap. 5 Komparace (6.s.) a Závěr (2 s.).

Diplomant si zvolil zajímavé a stále aktuální historicko-politické a politologické téma – přechodů k demokracii, konkrétně politické transformaci k demokracii. Pro svou práci si vybral dva státy, nám blízké z pohledu nedávné historie Polsko a Maďarsko. Cílem práce bylo, jak autor uvádí (s. 8) charakterizovat předpoklady pádu autoritářských režimů v Polské a Maďarské lidové republice, popsat a rozebrat fáze transformačních procesů v obou zemích a provést komparaci procesu přechodu k demokracii a zařadit do tranzitologických politologických teorií.

Autor vychází z poměrně rozsáhlé odborné historické a politologické literatury, zahraniční i české. V práci využívá deskriptivní a komparativní metodu, zároveň se snaží o vlastní hodnocení a stanoviska.

V první kapitole autor na základě odborné politologické literatury stručně přibližuje některé tranzitologické teorie přechodů k demokracii, které mu mají

¹ Pokud posudek vypracovává vedoucí práce, nevyplňovat.

pomoci při rozboru politické transformace v obou zmíněných zemích a zejména při komparaci těchto procesů i v souvislosti s danými teoriemi. Ve druhé krátké kapitole, ne úplně šťastně nazvané – Sovětský svaz, diplomant nastiňuje možné vnější předpoklady a podmínky pro nastoupení transformačních procesů v zemích sovětského bloku, které se vytvořily v důsledku změn v Sovětském svazu po nástupu Michaila Gorbačova. V dalších, stěžejních, kapitolách se autor věnuje vývoji v obou zvolených zemích (PLR, MLR) a komparaci jejich vývoje a zařazení do tranzitologických teorií. V kapitole (3.) se věnuje Polskému vývoji – nejdříve nastiňuje nástup komunistů k moci, poté přibližuje situaci v Polsku v 60. a 70 letech, bez pochopení které, nelze pochopit příčiny, podmínky a potřeby politických a společenských změn. Dále se podrobně jí věnuje následnému vyvoji: vzniku a roli Solidarity a L. Walesi; reakci státní moci vedoucí k výjimečnému stavu; následné cestě ke kulatému stolu a jeho roli; prvním více méně demokratickým volbám (cestě k nim a výsledkům). V kapitole (4.) se obdobným způsobem věnuje vývoji v Maďarsku - nejdříve přibližuje počátek nástupu socialistického režimu k moci; rozebírá krizi v r. 1956 a její důsledky; popisuje a charakterizuje specifika Kádárismu, tzv. „gulášového“ socialismu; dále se věnuje vzniku a specifikám maďarské opozice; vytvoření podmínek a následným jednáním u kulatého stolu; volbám a jejich výsledkům. V závěrečné (5.) kapitole nejdříve autor provádí komparaci vývoje a politické transformace v obou zemích, kde rozebírá, podle mne správně, shody a rozdíly a specifika ve vývoji obou zemí. V další části se zde snaží zařadit, nebo porovnat vývoj v obou zemích s některými tranzitologickými teoriemi.

Celkově hodnotím diplomovou práci pozitivně, i když se domnívám, že diplomant, částečně i z časových důvodů, nevyžil plně své možnosti a předpoklady. Po formální stránce diplomová práce splňuje potřebné požadavky, je psána čtivě, i když místy spíše žurnalistickým stylem, správně cituje a odkazuje na zdroje, je i vhodně doplněna přílohami. Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

Závěr: Závěrečná práce splňuje podmínky kladené na závěrečné práce v příslušném oboru.

Upozornění/Disclaimer: Vzhledem ke stavu poznání k dnešnímu dni nedokáže autorka/ka posudku s jistotou stanovit, zda a v jaké míře byly při vypracování této závěrečné práce využity nástroje umělé inteligence.

Podněty k přemýšlení, **otázky do rozpravy**:

1. Popište stručně možnosti využití vaší diplomové práce ve výuce ZSV na SŠ.
2. I když to není přímo cílem vaší práce, zkuste porovnat hlavní odlišnosti našeho vývoje od těch v Polsku a Maďarsku.

V Praze 14.08.2024

.....
Josef Straceny